EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 24.5.2023
COM(2023) 610 final

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Ranskan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Ranskan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

{SWD(2023) 610 final}

Suositus

NEUVOSTON SUOSITUS

Ranskan vuoden 2023 kansallisesta uudistusohjelmasta sekä samassa yhteydessä annettu Ranskan vuoden 2023 vakausohjelmaa koskeva neuvoston lausunto

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan 2 kohdan ja 148 artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon julkisyhteisöjen rahoitusaseman valvonnan sekä talouspolitiikan valvonnan ja yhteensovittamisen tehostamisesta 7 päivänä heinäkuuta 1997 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97[1] ja erityisesti sen 5 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon makrotalouden epätasapainon ennalta ehkäisemisestä ja korjaamisesta 16 päivänä marraskuuta 2011 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1176/2011[2] ja erityisesti sen 6 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin päätöslauselmat,

ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston päätelmät,

ottaa huomioon työllisyyskomitean lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja rahoituskomitean lausunnon,

ottaa huomioon sosiaalisen suojelun komitean lausunnon,

ottaa huomioon talouspoliittisen komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241[3], jolla perustettiin elpymis- ja palautumistukiväline, tuli voimaan 19 päivänä helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukivälineestä tarjotaan jäsenvaltioille rahoitustukea uudistusten ja investointien toteuttamiseen eli kyse on EU:n rahoittamasta finanssipoliittisesta elvytyksestä. Talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson ensisijaisten tavoitteiden mukaisesti tukivälineellä edistetään talouden ja yhteiskunnan elpymistä ja kestävien uudistusten ja investointien toteuttamista. Tarkoituksena on erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän tukeminen sekä jäsenvaltioiden talouksien häiriönsietokyvyn vahvistaminen. Tukiväline auttaa myös vahvistamaan julkista taloutta ja vauhdittamaan kasvua ja työpaikkojen luomista keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, parantamaan EU:n alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukemaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanon jatkamista. Elpymis- ja palautumistukivälineen

[1] EYVL L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] EUVL L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

mukainen enimmäisrahoitusosuus jäsenvaltiota kohti päivitettiin 30 päivänä kesäkuuta 2022 asetuksen (EU) 2021/241 11 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(2) Komissio hyväksyi 22 päivänä marraskuuta 2022 vuotuisen selvityksen kestävästä kasvusta 2023[4]. Tämä käynnisti vuoden 2023 talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson. Selvityksessä määritetyt painopisteet, jotka Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä maaliskuuta 2023, rakentuvat kilpailukykyisen kestävyyden neljän ulottuvuuden ympärille. Komissio antoi 22 päivänä marraskuuta 2022 lisäksi asetuksen (EU) N:o 1176/2011 perusteella laadittavan varoitusmekanismia koskevan kertomuksen vuodelle 2023, jossa se katsoi, että Ranska kuuluu niihin jäsenvaltioihin, joissa saattaa olla epätasapainoja tai niiden uhka ja joista tarvitaan perusteellinen tarkastelu. Komissio antoi samana päivänä myös lausunnon Ranskan vuoden 2023 alustavasta talousarviosuunnitelmasta. Niin ikään komissio antoi suosituksen euroalueen talouspolitiikkaa koskevaksi neuvoston suositukseksi sekä ehdotuksen vuoden 2023 yhteiseksi työllisyysraportiksi, jossa analysoidaan työllisyyspolitiikan suuntaviivojen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteiden täytäntöönpanoa. Neuvosto hyväksyi suosituksen 16 päivänä toukokuuta 2023 ja ehdotuksen 13 päivänä maaliskuuta 2023.

(3) EU:n talouksien häiriönsietokyky on osoittautunut erinomaiseksi, mutta geopoliittisen tilanteen vaikutus on edelleen negatiivinen. Samalla kun EU pysyy vakaasti Ukrainan rinnalla, EU:n talous- ja sosiaalipolitiikassa keskitytään lyhyellä aikavälillä vähentämään energiashokkien negatiivista vaikutusta haavoittuvassa asemassa oleviin kotitalouksiin ja yrityksiin ja keskipitkällä aikavälillä jatkamaan toimia vihreän ja digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi, kestävän ja osallistavan kasvun tukemiseksi, makrotalouden vakauden turvaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi. Lisäksi keskitytään vahvasti EU:n kilpailukyvyn ja tuottavuuden parantamiseen.

(4) Komissio antoi 1 päivänä helmikuuta 2023 tiedonannon *Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelma nettonollan aikakaudelle*[5]. Tarkoituksena on parantaa EU:n nettonollateollisuuden kilpailukykyä ja tukea nopeaa siirtymistä ilmastoneutraaliuteen. Suunnitelma täydentää käynnissä olevia Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan ja REPowerEU-suunnitelmaan kuuluvia toimia. Teollisuussuunnitelman tavoitteena on luoda suotuisampi ympäristö, jotta voidaan lisätä EU:n kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi vaadittavien hiilineutraalien teknologioiden ja tuotteiden tuotantokapasiteettia EU:ssa sekä varmistaa kriittisten raaka-aineiden saatavuus muun muassa monipuolistamalla hankintoja, hyödyntämällä jäsenvaltioiden geologisia luonnonvaroja asianmukaisesti ja maksimoimalla raaka-aineiden kierrätys. Suunnitelma rakentuu neljän pilarin varaan: ennakoitava ja yksinkertaistettu sääntely-ympäristö, rahoituksen saannin nopeuttaminen, osaamisen parantaminen ja avoin kauppa häiriönsietokykyisten toimitusketjujen luomiseksi. Komissio antoi lisäksi 16 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon *EU:n pitkän aikavälin kilpailukyky vuoden 2030 jälkeen*[6]. Tiedonannon perustana on yhdeksän toisiaan vahvistavaa tekijää ja tavoite pyrkiä luomaan kasvua edistävä sääntelykehys. Tiedonannossa määritetään politiikan painopisteitä, joilla pyritään aktiivisesti saamaan aikaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden pitkän aikavälin kilpailukykyä edistäviä rakenteellisia parannuksia, oikein kohdennettuja investointeja ja sääntelytoimia. Jäljempänä esitettävillä suosituksilla edesautetaan näihin painopisteisiin liittyviä toimia.

---

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

(5) Vuonna 2023 talouspolitiikan koordinoinnin eurooppalainen ohjausjakso kehittyy edelleen rinnan elpymis- ja palautumistukivälineen täytäntöönpanon kanssa. Elpymis- ja palautumissuunnitelmien täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen olennaisen tärkeää politiikan painopistetavoitteiden saavuttamisen kannalta, koska suunnitelmat kytkeytyvät kaikkiin viime vuosina annettuihin maakohtaisiin suosituksiin tai merkittävään osaan niistä. Vuosien 2019, 2020 ja 2022 maakohtaiset suositukset ovat yhtä lailla tärkeitä tarkistettaessa, päivitettäessä tai muutettaessa elpymis- ja palautumissuunnitelmia asetuksen (EU) 2021/241 14, 18 ja 21 artiklan mukaisesti.

(6) REPowerEU-asetuksella[7], joka annettiin 27 päivänä helmikuuta 2023, pyritään nopeassa tahdissa poistamaan asteittain EU:n riippuvuus Venäjältä tuotavista fossiilisista polttoaineista. Tällä tavoin edistetään energiaturvallisuutta ja EU:n energiahuollon monipuolistamista sekä lisätään samalla uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa, energian varastointikapasiteettia ja energiatehokkuutta. Asetuksessa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus lisätä kansallisiin elpymis- ja palautumissuunnitelmiinsa uusi REPowerEU-luku, jotta ne voivat rahoittaa keskeisiä uudistuksia ja investointeja, jotka auttavat saavuttamaan REPowerEU-tavoitteet. Näillä uudistuksilla ja investoinneilla edistetään myös EU:n nettonollateollisuuden kilpailukyvyn parantamista, kuten *Vihreän kehityksen teollisuussuunnitelmassa nettonollan aikakaudelle* hahmotellaan, ja niiden energiaan liittyvien maakohtaisten suositusten noudattamista, joita jäsenvaltioille on annettu vuonna 2022 ja annetaan tarvittavilta osin myös vuonna 2023. REPowerEU-asetuksessa otetaan käyttöön uusi rahoitustuki, jota ei makseta takaisin. Tuki asetetaan jäsenvaltioiden saataville elpymis- ja palautumissuunnitelmiin kuuluvien uusien energiaan liittyvien uudistusten ja investointien rahoittamiseksi.

(7) Komissio antoi 8 päivänä maaliskuuta 2023 tiedonannon, jossa annetaan finanssipoliittista ohjausta vuodeksi 2024. Tiedonannolla pyritään tukemaan jäsenvaltioiden vakaus- ja lähentymisohjelmien valmistelua ja sitä kautta vahvistamaan politiikan koordinointia[8]. Komissio muistutti tiedonannossa, että vakaus- ja kasvusopimuksen yleisen poikkeuslausekkeen soveltamisesta luovutaan vuoden 2023 lopussa. Vuosiksi 2023–2024 se vaati finanssipolitiikkaa, jolla varmistetaan keskipitkän aikavälin velkakestävyys ja lisätään potentiaalista kasvua kestävällä tavalla. Jäsenvaltioita kehotettiin esittämään vuoden 2023 vakaus- ja lähentymisohjelmissaan, miten niiden finanssipoliittisilla suunnitelmilla varmistetaan, että alijäämälle asetettua 3 prosentin viitearvoa suhteessa BKT:hen noudatetaan ja velkaa vähennetään uskottavasti ja jatkuvasti tai se pidetään maltillisella tasolla keskipitkällä aikavälillä. Komissio kehotti jäsenvaltioita luopumaan asteittain kansallisista finanssipoliittisista toimenpiteistä, joita on otettu käyttöön kotitalouksien ja yritysten suojelemiseksi energian hintashokilta, alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä. Se totesi, että jos tukitoimenpiteitä on tarpeen jatkaa energian hintojen uusien nousupaineiden vuoksi, jäsenvaltioiden olisi kohdennettava toimenpiteensä haavoittuville kotitalouksille ja yrityksille paljon aiempaa paremmin. Komissio ehdotti, että julkista taloutta koskevat suositukset kvantifioitaisiin ja eriytettäisiin ja että ne laadittaisiin nettomääräisten perusmenojen pohjalta, kuten komission

[7] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/435, annettu 27 päivänä helmikuuta 2023, asetuksen (EU) 2021/241 muuttamisesta elpymis- ja palautumissuunnitelmien REPowerEU-lukujen osalta sekä asetusten (EU) N:o 1303/2013, (EU) 2021/1060 ja (EU) 2021/1755 ja direktiivin 2003/87/EY muuttamisesta (EUVL L 63, 28.2.2023, s. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

tiedonannossa linjauksista EU:n talouden ohjausjärjestelmän uudistamiseksi[9] ehdotetaan. Se suositti, että kaikkien jäsenvaltioiden olisi edelleen säilytettävä kansallisesti rahoitetut investoinnit ja varmistettava elpymis- ja palautumistukivälineestä käytettävissä olevien ja muiden EU:n varojen tuloksellinen käyttö, ottaen huomioon erityisesti vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä selviytymiskykyyn liittyvät tavoitteet. Komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella ja voimassa olevia säännöksiä noudattaen.

(8) Komissio esitti 26 päivänä huhtikuuta 2023 lainsäädäntöehdotuksia, joilla EU:n talouden ohjausjärjestelmää koskevat säännöt uudistetaan kattavasti. Ehdotusten keskeisenä tavoitteena on vahvistaa julkisen velan kestävyyttä ja edistää kestävää ja osallistavaa kasvua kaikissa jäsenvaltioissa uudistusten ja investointien avulla. Ehdotuksilla on määrä antaa jäsenvaltioille enemmän valtaa keskipitkän aikavälin suunnitelmiensa laatimisessa ja samalla tiukentaa sääntöjen noudattamisen valvontaa. Tarkoituksena on varmistaa, että jäsenvaltiot noudattavat keskipitkän aikavälin finanssi- ja rakennepoliittisissa suunnitelmissaan antamiaan sitoumuksia. Tavoitteena on saada lainsäädäntötyö päätökseen vuonna 2023.

(9) Ranska toimitti 28 päivänä huhtikuuta 2021 komissiolle asetuksen (EU) 2021/241 18 artiklan 1 kohtaa noudattaen kansallisen elpymis- ja palautumissuunnitelmansa. Komissio arvioi asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan mukaisesti elpymis- ja palautumissuunnitelman merkityksellisyyttä, vaikuttavuutta, tehokkuutta ja johdonmukaisuutta asetuksen liitteessä V esitettyjä arviointia koskevia suuntaviivoja noudattaen. Neuvosto hyväksyi 13 päivänä heinäkuuta 2021 päätöksen Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä[10]. Rahoituserien maksamisen ehtona on asetuksen (EU) 2021/241 24 artiklan 5 kohdan mukaisesti tehty komission päätös siitä, että Ranska on tyydyttävästi saavuttanut neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä asetetut asiaankuuluvat välitavoitteet ja tavoitteet. Tyydyttävä saavuttaminen edellyttää, että edeltävien välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttaminen ei ole peruuntunut.

(10) Ranska toimitti 11 päivänä toukokuuta 2023 vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelmansa ja 11 päivänä toukokuuta 2023 vuoden 2023 vakausohjelmansa asetuksen (EY) N:o 1466/97 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Ohjelmat on arvioitu yhdessä, jotta niiden keskinäiset yhteydet on voitu ottaa huomioon. Asetuksen (EU) 2021/241 27 artiklan mukaisesti vuoden 2023 kansallisessa uudistusohjelmassa otetaan huomioon myös Ranskan puolivuosittainen raportointi edistymisestä elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpanossa.

(11) Komissio julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023 Ranskaa koskevan vuoden 2023 maaraportin[11]. Siinä arvioidaan Ranskan edistymistä neuvoston vuosina 2019–2022 hyväksymien asianomaisten maakohtaisten suositusten noudattamisessa ja selvitetään, miten Ranska on pannut elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöön. Tämän analyysin perusteella maaraportissa yksilöidään puutteita sellaisten haasteiden osalta, joihin elpymis- ja palautumissuunnitelma ei vastaa lainkaan tai joihin se vastaa vain

[9] COM(2022) 583 final.

[10] Neuvoston täytäntöönpanopäätös, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2021, Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelmasta tehdyn arvion hyväksymisestä (ST 10162/21; ST 10162/21 ADD 1).

[11] SWD(2023) 610 final.

osittain, sekä tuodaan esiin uusia ja kehittymässä olevia haasteita. Maaraportissa arvioidaan myös Ranskan edistymistä Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpanossa, työllisyyttä, osaamista ja köyhyyden vähentämistä koskevien EU:n yleistavoitteiden saavuttamisessa sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin pääsemisessä.

(12) Komissio on tehnyt asetuksen (EU) N:o 1176/2011 5 artiklan nojalla Ranskasta perusteellisen tarkastelun, jonka tulokset se julkaisi 24 päivänä toukokuuta 2023[12]. Komission päätelmä oli, että Ranskalla on makrotalouden epätasapainoja. Erityisesti suureen julkiseen velkaan sekä kilpailukykyyn ja tuottavuuden vähäiseen kasvuun liittyvät haavoittuvuudet, joilla on rajat ylittävää merkitystä, ovat edelleen olemassa, mutta niiden vähenemisestä on joitakin merkkejä. Julkinen velka kasvoi pandemian aikana mutta on supistunut sen jälkeen, kun BKT elpyi nopeasti vuonna 2021. Vuonna 2022 toteutetut erilaiset finanssipoliittiset toimenpiteet lievensivät merkittävästi energiakriisin vaikutuksia mutta hidastivat velan supistumista. Velan ennustetaan supistuvan edelleen tänä ja ensi vuonna mutta kääntyvän sen jälkeen uudestaan nousuun, jos politiikkatoimia ei toteuteta. Velan ennustetaan pysyvän suurena ja ylittävän pandemiaa edeltäneen tason, ja julkisen talouden keskipitkän aikavälin kestävyyteen liittyvät haasteet ovat edelleen suuria. Potentiaalisen kasvun vauhdittamiseksi viime vuosina toteutetut politiikkatoimet saattavat auttaa korjaamaan ennustettua julkisen velan kasvua keskipitkällä aikavälillä. Kustannuskilpailukykyä on pyritty parantamaan hyväksymällä useita uudistuksia. Nähtävissä on jo vähäisiä myönteisiä vaikutuksia kilpailukykyyn, mutta uudistusten koko vaikutuksen odotetaan toteutuvan tulevina vuosina. Suunniteltujen investointien ja uudistusten tehokkaan täytäntöönpanon odotetaan edistävän myös työn tuottavuuden paranemista. Ranskan talous oli viime vuonna häiriönsietokykyinen, sillä energian hintojen nousu vaikutti kustannuskilpailukykyyn vähemmän kuin muualla euroalueella. Vienti on kohentumassa, koska ulkomaanmatkailu ja ilmailuteollisuus, joihin pandemia vaikutti voimakkaasti, elpyvät edelleen. Vaikka yksityisen sektorin velka kasvoi pandemian pahimmassa vaiheessa, yritysten lainanoton lisääntyminen tapahtui rinnakkain oman pääoman lisäämisen ja likviditeettipuskureiden kerryttämisen kanssa. Korkojen nousu saattaa vaikeuttaa julkisen ja yksityisen velkaantumisen purkamista. Toteutettujen politiikkatoimien vaikutus on ollut myönteinen, mutta haasteita on edelleen, erityisesti julkisen varainhoidon saralla. Jotta haavoittuvuuksia saataisiin vähennettyä entisestään, keskeisessä asemassa on hiljattain hyväksyttyjen uudistusten tuloksellinen täytäntöönpano. Näitä ovat julkisen varainhoidon uudistaminen ja uusi mekanismi julkisen varainkäytön vuotuisten arviointien tekemiseksi. Molemmat toimet ovat ratkaisevan tärkeitä, jotta menoja voidaan edelleen hillitä ja pitää julkisen velan kehitys kestävästi laskusuunnassa. Lisäksi hallitus on hyväksynyt julkisen eläkejärjestelmän uudistuksen, jonka odotetaan edistävän julkisen velan kestävyyttä.

(13) Eurostatin vahvistamien tietojen[13] mukaan Ranskan julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2021 oli 6,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistui 4,7 prosenttiin vuonna 2022, kun taas sen julkinen velka, joka vuoden 2021 lopussa oli 112,9 prosenttia suhteessa BKT:hen, oli vuoden 2022 lopussa vähentynyt 111,6 prosenttiin. Komissio antoi 24 päivänä toukokuuta 2023 SEUT-sopimuksen 126 artiklan 3 kohdan nojalla laaditun kertomuksen[14]. Kertomuksessa käsiteltiin Ranskan julkisen talouden

[12] SWD(2023) 633 final.

[13] Eurostat, Euro Indicators, 47/2023, 21.4.2023.

[14] COM(2023) 633 final, 24.5.2023.

tilannetta, sillä vuonna 2022 sen julkisen talouden alijäämä ylitti perussopimuksessa asetetun 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen ja sen julkinen velka perussopimuksessa asetetun 60 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen, eikä se noudattanut velan supistamista koskevaa vertailuarvoa. Kertomuksessa todettiin, että alijäämäkriteeriä ja velkakriteeriä ei ole noudatettu. Maaliskuun 8 päivänä 2023 antamansa tiedonannon[15] mukaisesti komissio ei myöskään ehdottanut uusien liiallisen alijäämän menettelyjen aloittamista keväällä 2023. Sen sijaan komissio totesi aikovansa ehdottaa neuvostolle alijäämäperusteisten liiallisia alijäämiä koskevien menettelyjen käynnistämistä keväällä 2024 vuoden 2023 toteutumatietojen perusteella. Ranskan olisi otettava tämä huomioon toteuttaessaan vuoden 2023 talousarviotaan ja laatiessaan alustavaa talousarviosuunnitelmaa vuodeksi 2024.

(14) Julkisen talouden rahoitusasemaan ovat vaikuttaneet finanssipoliittiset toimenpiteet, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi. Vuonna 2022 tällaisiin tulokertymää vähentäneisiin toimenpiteisiin kuului muun muassa sähkön loppukulutuksesta kannettavan kotimaisen veron (TICFE) alentaminen. Menoja kasvattaneisiin toimenpiteisiin kuuluivat puolestaan muun muassa suorat tuet kaasun ja sähkön toimittajille kaasun ja sähkön säännellyn hintakaton kompensoimiseksi, tuet, joilla rajoitettiin liikennepolttoaineiden vähittäishintojen nousua, ja tuet energiaintensiivisille yrityksille, sekä siirrot pienituloisille kotitalouksille. Näiden toimenpiteiden kustannukset kompensoitiin osittain energiantuottajien ja -toimittajien satunnaisista voitoista perittävillä uusilla veroilla, kuten fossiilisista polttoaineista ja jalostusyhtiöiltä perittävällä poikkeuksellisella solidaarisuusverolla ja mekanismilla, jolla rajoitetaan sähköntuotannosta saatavia inframarginaalisia markkinatuloja, sekä uusiutuvan energian tuottajilta saatavilla välillisillä verotuloilla ja niille maksettavien tukien vähenemisellä, joka johtuu sähkön markkina- ja viitehintojen välisestä positiivisesta erosta. Komissio arvioi näiden toimenpiteiden julkiselle taloudelle vuonna 2022 aiheuttamiksi nettokustannuksiksi 0,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Samaan aikaan covid-19-pandemiaan liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden arvioidut kustannukset supistuivat 0,5 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2022, kun ne vuonna 2021 olivat 2,6 prosenttia.

(15) Neuvosto suositti 18 päivänä kesäkuuta 2021[16], että Ranska rahoittaa vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen avulla lisäinvestointeja, joilla tuetaan elpymistä, ja noudattaa samalla maltillista finanssipolitiikkaa. Lisäksi Ranskan olisi jatkettava kansallisesti rahoitettuja investointeja.

(16) Komission arvioiden mukaan finanssipolitiikan viritys[17] oli vuonna 2022 kasvua tukeva eli –2,0 prosenttia suhteessa BKT:hen. Neuvoston suosituksen mukaisesti Ranska jatkoi elpymisen tukemista elpymis- ja palautumistukivälineestä rahoitetuilla investoinneilla. Vuonna 2022 elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot olivat 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen

---

15 COM(2023) 141 final, 8.3.2023.

16 Neuvoston suositus, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, jolla annetaan neuvoston lausunto Ranskan vuoden 2021 vakausohjelmasta (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 43).

17 Finanssipolitiikan viritystä mitataan perusmenojen (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) muutoksena suhteessa keskipitkän aikavälin potentiaaliseen kasvuun. Perusmenoista on jätetty pois covid-19-kriisiin liittyvät väliaikaiset hätätoimenpiteet, mutta niihin on otettu mukaan elpymis- ja palautumistukivälineen tuella, jota ei makseta takaisin (avustukset), ja muilla EU:n varoilla rahoitettavat menot. Lisätietoja on julkisen talouden tilastotaulukoiden laatikossa 1.

(0,7 % suhteessa BKT:hen vuonna 2021). Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitettujen menojen marginaalinen supistuminen vuonna 2022 johtui suunnitelman etupainotteisesta täytäntöönpanosta sen kahden ensimmäisen vuoden aikana. Kansallisesti rahoitetuilla investoinneilla oli finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka oli 0,1 prosenttiyksikköä.[18] Näin ollen Ranska on neuvoston suosituksen mukaisesti jatkanut kansallisesti rahoitettuja investointeja. Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman uusia tulopuolen toimenpiteitä) oli finanssipolitiikan viritykseen elvyttävä vaikutus, joka oli 1,7 prosenttiyksikköä. Tässä huomattavassa elvyttävässä vaikutuksessa olivat mukana energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi toteutettujen finanssipoliittisten toimenpiteiden lisävaikutus (lisänettokustannukset julkiselle taloudelle 0,8 % suhteessa BKT:hen). Samaan aikaan myös eläkkeiden, sosiaalietuuksien ja julkisen sektorin palkkojen indeksointi vaikutti nettomääräisten juoksevien perusmenojen kasvuun (0,4 % suhteessa BKT:hen). Näin ollen Ranska ei rajoittanut kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen kasvua riittävästi. Tämä kansallisesti rahoitettujen juoksevien menojen huomattava elvyttävä vaikutus johtui vain osittain energian hintojen nousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten torjumiseksi toteutetuista toimenpiteistä sekä kustannuksista, joita aiheutui tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille.

(17) Vakausohjelmassa esitettyjen julkisen talouden kehitysarvioiden perustana oleva makrotalouden skenaario on vuonna 2023 ja sen jälkeen suotuisa. Hallitus ennustaa reaalisen BKT:n kasvavan 1,0 prosenttia vuonna 2023 ja 1,6 prosenttia vuonna 2024. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan reaalisen BKT:n kasvu on hitaampaa, 0,7 prosenttia vuonna 2023 ja 1,4 prosenttia vuonna 2024, pääasiassa koska kasvuun vaikuttavat vähemmän kotimainen kysyntä vuonna 2023 (syynä kiinteän pääoman bruttomuodostus ja varastot) ja ulkoinen kysyntä vuonna 2024.

(18) Vuoden 2023 vakausohjelman mukaan julkisen talouden alijäämä kasvaa 4,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2023. Tämä alijäämän kasvu vuonna 2023 johtuu pääasiassa taloudellisen toimeliaisuuden hidastumisesta ja odotetuista tulovajeista. Vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka, joka on vuoden 2022 lopussa 111,6 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuu vuoden 2023 loppuun mennessä 109,6 prosenttiin. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan vuonna 2023 julkisen talouden alijäämä on 4,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Se on vakausohjelmassa ennakoitua alijäämää pienempi, mikä johtuu pääasiassa komission ennakoimasta suuremmasta verojoustosta, joka johtaa suurempiin tuloihin. Komission kevään 2023 talousennusteessa julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on samankaltainen, 109,6 prosenttia vuoden 2023 lopussa.

(19) Finanssipoliittisten toimenpiteiden, joita on toteutettu energian hinnannousun taloudellisten ja sosiaalisten vaikutusten lieventämiseksi, odotetaan edelleen vaikuttavan julkisen talouden rahoitusasemaan vuonna 2023. Ne koostuvat toimenpiteistä, joita on jatkettu vuodesta 2022, erityisesti TICFE-veron alentamisesta ja suorista tuista kaasun ja sähkön toimittajille kaasun ja sähkön säännellyn hintakaton kompensoimiseksi, sekä uusista toimenpiteistä, kuten pienituloisille kotitalouksille

[18] Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä johtuu pääasiassa Ranskan elpymissuunnitelman (*France Relance*) yhteydessä maksettujen pääomansiirtojen, joita ei rahoiteta elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla, vaikutuksesta.

tarkoitetusta tarveharkintaisesta liikennepolttoainesetelistä (*chèque carburant*), joka korvaa vuonna 2022 sovelletun yleisen alennuksen, sekä tuista mikroyrityksille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille, jotka eivät hyödy säännellyistä sähkötariffeista, energiakustannusten nousun kattamiseksi vuoden 2023 loppuun saakka. Näiden toimenpiteiden kustannukset kompensoidaan edelleen osittain energiantuottajien ja -toimittajien satunnaisista voitoista perittävillä veroilla eli mekanismilla, jolla rajoitetaan sähköntuotannosta saatavia inframarginaalisia markkinatuloja, sekä uusiutuvan energian tuottajilta saatavilla välillisillä verotuloilla ja niille maksettavien tukien vähenemisellä sähkön markkina- ja viitehintojen välisen positiivisen eron seurauksena. Kun nämä tulot otetaan huomioon, tukitoimenpiteiden nettokustannukset julkiselle taloudelle vuonna 2023 ovat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 1,0 prosenttia suhteessa BKT:hen[19]. Useimmat vuona 2023 toteutettavat toimenpiteet eivät vaikuta energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille tai yrityksille kohdennetuilta eikä niillä täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia. Näin ollen kohdennettujen tukitoimenpiteiden määrä, joka on otettava huomioon arvioitaessa vuoden 2023 finanssipoliittisen suosituksen noudattamista, on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023 (kun se vuonna 2022 oli 0,1 % suhteessa BKT:hen). Odotettavissa on, että vuoden 2023 julkisen talouden rahoitusasemaan vaikuttaa edullisesti myös covid-19-pandemiaan liittyvien väliaikaisten hätätoimenpiteiden asteittainen poistaminen, jonka vaikutus on 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(20) Neuvosto suositti 12 päivänä heinäkuuta 2022[20], että Ranska varmistaa vuonna 2023 maltillisen finanssipolitiikan erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettavien juoksevien perusmenojen kasvun pienemmäksi kuin keskipitkän aikavälin potentiaalinen tuotannon kasvu[21], kun otetaan huomioon jatkuva väliaikainen ja kohdennettu tuki energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille sekä Ukrainasta pakeneville ihmisille. Ranskan olisi samanaikaisesti oltava valmiina mukauttamaan juoksevia menoja tilanteen muuttuessa. Ranskalle suositettiin myös, että se lisäisi julkisia investointeja vihreään ja digitaaliseen siirtymään sekä energiaturvallisuuteen, ottaen huomioon REPowerEU-aloite, muun muassa elpymis- ja palautumistukivälineen ja muiden unionin varojen avulla.

(21) Vuonna 2023 finanssipolitiikan viritys on komission kevään 2023 talousennusteen mukaan kiristävä (+0,5 % suhteessa BKT:hen) tilanteessa, jossa inflaatio on korkea. Vuonna 2022 finanssipolitiikan viritys oli elvyttävä (–2,0 % suhteessa BKT:hen). Kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen kasvulla (ilman päätösperäisiä tulopuolen toimenpiteitä) ennakoidaan olevan finanssipolitiikan virityksen vuonna 2023 kiristävä vaikutus, joka on 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Tähän sisältyy energian hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille ja yrityksille kohdennettujen tukitoimenpiteiden kustannusten nousu, joka on 0,1 prosenttia suhteessa BKT:hen. Yhteenvetona voidaan todeta, että kansallisesti rahoitettujen juoksevien perusmenojen ennakoitu kasvu on neuvoston suosituksen mukainen. Elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla ja muilla EU:n varoilla rahoitetut

[19] Luku kuvaa toimenpiteiden vuotuisia talousarviokustannuksia, mukaan lukien juoksevat tulot ja menot sekä mahdolliset pääomamenoja koskevat toimenpiteet.

[20] Neuvoston suositus, annettu 12 päivänä heinäkuuta 2022, Ranskan vuoden 2022 kansallisesta uudistusohjelmasta, *EUVL C 334, 1.9.2022, s. 79*.

[21] Komission kevään 2023 talousennusteen perusteella Ranskan keskipitkän aikavälin (keskimäärin kymmenen vuoden) potentiaalisen tuotannon nimelliskasvun arvioidaan olevan 6,3 prosenttia.

menot olivat 0,4 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2023, kun taas kansallisesti rahoitetut investoinnit vaikuttivat finanssipolitiikan viritykseen neutraalisti.[22] Sen vuoksi Ranska aikoo rahoittaa lisäinvestointeja elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muista EU:n varoista, ja se myös suunnittelee jatkavansa kansallisesti rahoitettuja investointeja. Se aikoo rahoittaa julkisia investointeja vihreään siirtymään ja digitaaliseen muutokseen sekä energiaturvallisuuteen, kuten *France 2030* -suunnitelman mukaisia investointeja, joilla edistetään investointeja huipputason T&K-toimintaan ja digitaalialaan, ja investointeja uusiutuvaan energiaan lämmitysjärjestelmissä ja julkisten ja yksityisten rakennusten peruskorjaukseen, toimenpiteitä, joilla tuetaan teollisuuden hiilestä irtautumista, sekä investointeja kestävään liikenteeseen, terveydenhuoltoon ja koulutukseen, joita rahoitetaan osittain elpymis- ja palautumistukivälineestä ja muilla EU:n varoilla.

(22) Vakausohjelmassa julkisen talouden alijäämän odotetaan supistuvan 4,4 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Tämä supistuminen vuonna 2024 johtuu pääasiassa useimpien energiatukitoimenpiteiden lakkauttamisesta ja verojoustojen lisääntymisestä. Vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka pysyy suurin piirtein vakaana ja on 109,5 prosenttia vuoden 2024 lopussa. Komission kevään 2023 talousennusteen mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen on ennusteen koontipäivänä tiedossa olevien politiikkatoimien perusteella 4,3 prosenttia vuoden 2024 lopussa. Tämä on pienempi kuin vakausohjelmassa ennakoitu alijäämä, mikä johtuu pääasiassa vertailuajankohdan vaikutuksesta, joka puolestaan aiheutuu komission jo vuodelle 2023 ennakoimasta pienemmästä alijäämästä. Komission kevään 2023 talousennusteessa julkisen talouden velka suhteessa BKT:hen on samankaltainen, 109,5 prosenttia vuoden 2024 lopussa.

(23) Vakausohjelmassa ennakoidaan useimpien energiatukitoimenpiteiden asteittaista lakkauttamista vuonna 2024. Komissio arvioi tällä hetkellä energiatukitoimenpiteiden nettokustannuksiksi 0,2 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024. Nämä arviot perustuvat oletukseen, jonka mukaan energian hinnat eivät nouse uudelleen. Energiatukitoimenpiteet, joiden on tällä hetkellä tarkoitus pysyä voimassa vuonna 2024, eivät vaikuta hintojen noususta eniten kärsiville kotitalouksille tai yrityksille kohdennetuilta. Niillä ei täysin säilytetä energian kysynnän vähentämiseen ja energiatehokkuuden lisäämiseen kannustavaa hintasignaalia.

(24) Neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1466/97 kehotetaan parantamaan rakenteellista rahoitusasemaa vuosittain keskipitkän aikavälin tavoitteen saavuttamiseksi käyttäen viitearvona 0,5:tä prosenttia suhteessa BKT:hen.[23] Kun otetaan huomioon julkisen talouden kestävyyteen liittyvät näkökohdat[24] ja tarve supistaa alijäämä alle viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen, rakenteellista rahoitusasemaa olisi asianmukaista parantaa vähintään 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen vuonna 2024.

---

22 Muilla kansallisesti rahoitetuilla pääomamenoilla ennakoidaan olevan elvyttävä vaikutus, joka on 0,3 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen. Tämä johtuu pääasiassa Ranskan elpymissuunnitelman (*France Relance*) yhteydessä maksettujen pääomansiirtojen, joita ei rahoiteta elpymis- ja palautumistukivälineen avustuksilla, ja *France 2030* -investointiohjelman vaikutuksesta.

23 Ks. neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artikla, jossa edellytetään myös yli 0,5 prosentin sopeutusta suhteessa BKT:hen niiden jäsenvaltioiden osalta, joiden julkinen velka on yli 60 prosenttia suhteessa BKT:hen tai joiden velanhoitokykyyn kohdistuu huomattavampia riskejä.

24 Komissio arvioi, että Ranskan rakenteellisen perusjäämän vuotuisen kasvun olisi oltava keskimäärin 0,7 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, jotta velka vähentyisi uskottavasti. Arvio perustuu komission syksyn 2022 talousennusteeseen. Arvion lähtökohtana on ennakoitu julkisen talouden alijäämä ja velka vuonna 2024 olettaen, että energiatukitoimenpiteistä luovutaan vuonna 2024.

Jotta tällainen parannus voidaan varmistaa, kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen kasvu[25] ei saisi vuonna 2024 olla enempää kuin 2,3 prosenttia, kuten nyt suositetaan. Samaan aikaan olisi energiamarkkinoiden kehityksestä riippuen asteittain luovuttava jäljellä olevista energiatukitoimenpiteistä (komission tämänhetkisen arvion mukaan 1,0 % suhteessa BKT:hen vuonna 2023) alkaen vähiten kohdennetuista toimenpiteistä, ja saatavat säästöt olisi käytettävä julkisen talouden alijäämän supistamiseen. Komission arvioiden mukaan tämä johtaisi nettomääräisten perusmenojen kasvuun, joka jäisi alle vuodeksi 2024 suositellun enimmäiskasvun.

(25) Olettaen, että politiikka säilyy muuttumattomana, kansallisesti rahoitetut nettomääräiset perusmenot kasvavat komission kevään 2023 talousennusteen mukaan 3,1 prosenttia vuonna 2024. Tämä ylittää suositellun kasvuvauhdin. Komission ennusteessa ennakoitu sopeutus on pienempi kuin energiatukitoimenpiteiden asteittaisesta kokonaan lakkauttamisesta saatavat säästöt. Tämä johtuu investointien lisääntymisestä *France 2030* -ohjelman yhteydessä ja yritysten arvonlisäyksestä kannettavan tuotantoveron poistamisesta kokonaan.

(26) Vakausohjelman mukaan julkisten investointien odotetaan vuosina 2023–2024 pysyvän vakaina 3,8 prosentissa suhteessa BKT:hen. Vakausohjelmassa mainitaan uudistuksia ja investointeja, joiden odotetaan edistävän julkisen talouden kestävyyttä sekä kestävää ja osallistavaa kasvua. Näihin kuuluvat julkisen varainhoidon uudistus ja uusi menojen uudelleenarviointimekanismi, eläke- ja työttömyysetuusjärjestelmän uudistukset sekä investoinnit vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi, jotka ovat myös osa elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Vakausohjelmassa esitetään julkisen talouden keskipitkän aikavälin kehitysura vuoteen 2027 saakka. Vakausohjelman mukaan julkisen talouden alijäämä supistuu asteittain 3,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2025, 3,2 prosenttiin vuonna 2026 ja 2,7 prosenttiin vuonna 2027. Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan näin ollen supistuvan alle 3 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2027. Vakausohjelman mukaan julkisen talouden velka vähenee siten, että se on vuoden 2024 lopussa 109,5 prosenttia ja vuoden 2027 loppuun mennessä 108,3 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(27) Elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää asetuksen (EU) 2021/241 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan ja liitteessä V olevan kriteerin 2.2 mukaisesti laajan joukon toisiaan vahvistavia uudistuksia ja investointeja, jotka on määrä toteuttaa vuoteen 2026 mennessä. Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelman täytäntöönpano on käynnissä. Ranska on toimittanut yhden maksupyynnön, joka vastasi 38:aa suunnitelmaan sisältyvää välitavoitetta ja tavoitetta ja jonka perusteella maksettiin yhteensä 7 400 000 euroa. Välitavoitteet kertovat edistymisestä uudistusten toteuttamisessa julkisen talouden, asumisen, liikkuvuuden, työllisyyden, osaamisen ja terveydenhuollon aloilla. Useat tavoitteet koskevat merkittäviä investointeja rakennusten energiaperuskorjaukseen, teollisuuden hiilestä irtautumiseen, puhtaisiin ajoneuvoihin, tutkimukseen, nuorisotyöllisyyteen ja koulutukseen. Ranska toimitti huhtikuussa 2023 suunnitelmansa tarkistuksen, johon sisältyi REPowerEU-luku. Ranskan pyyntöä muuttaa suunnitelmaansa perusteltiin tarpeella ottaa huomioon vuoden 2022 korkea inflaatio, toimitusketjun häiriöt ja sen elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten enimmäismäärän tarkistaminen alaspäin. Uuden REPowerEU-luvun sisällyttäminen elpymis- ja palautumissuunnitelmaan antaa

[25] Nettomääräiset perusmenot määritellään kansallisesti rahoitetuiksi menoiksi, joista on vähennetty päätösperäiset tulopuolen toimenpiteet ja joissa ei oteta huomioon korkomenoja eikä suhdanteesta johtuvia työttömyysmenoja.

mahdollisuuden rahoittaa lisäuudistuksia ja -investointeja, jotka tukevat Ranskan strategisia tavoitteita energian ja vihreän siirtymän osalta. Paikallis- ja alueviranomaisten, työmarkkinaosapuolten ja muiden asiaankuuluvien sidosryhmien järjestelmällinen ja tosiasiallinen osallistuminen on edelleen tärkeää, jotta elpymis- ja palautumissuunnitelman ja sitä laajemman muun talous- ja työllisyyspolitiikan täytäntöönpano onnistuu ja jotta voidaan varmistaa laaja sitoutuminen politiikan yleiseen linjaan.

(28) Komissio hyväksyi vuonna 2022 suurimman osan Ranskan koheesiopolitiikan ohjelma-asiakirjoista lukuun ottamatta Saint-Martinin ohjelmaa, joka hyväksyttiin 20 päivänä maaliskuuta 2023. Koheesiopolitiikan ohjelmien nopea täytäntöönpano, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, REPowerEU-luku mukaan lukien, ja luo sen kanssa synergiaa, on keskeinen tekijä vihreän ja digitaalisen siirtymän aikaansaamisen, taloudellisen ja sosiaalisen häiriönsietokyvyn parantamisen sekä Ranskan alueiden tasapainoisen kehittymisen kannalta.

(29) Niiden taloudellisten ja sosiaalisten haasteiden lisäksi, joihin vastataan elpymis- ja palautumissuunnitelmalla, Ranskalla on useita lisähaasteita, jotka liittyvät osaamisvajeeseen ja koulutusjärjestelmässä ilmenevään epätasa-arvoon sekä energiapolitiikkaan ja vihreään siirtymään. Näihin haasteisiin vastaaminen voisi auttaa kehittämään työntekijöiden osaamista, lisäämään työn tuottavuutta, parantamaan ranskalaisten yritysten energiatehokkuutta ja kohentamaan Ranskan talouden kokonaiskilpailukykyä.

(30) Työvoimapula pahenee edelleen. Vuonna 2023 tehdyn työvoimatarpeita koskevan tutkimuksen (*Pôle Emploi*) mukaan 61 prosenttia työnantajista ennakoi lisää rekrytointiongelmia vuonna 2023, erityisesti rakennusalan ja teollisuuden ammattitaitoisen työvoiman osalta, sillä vihreä ja digitaalinen siirtymä vaikuttavat näihin kahteen alaan erityisen paljon. Ranska on viime vuosina lisännyt investointeja työntekijöiden täydennys- ja uudelleenkoulutukseen, jota tuetaan osaltaan elpymis- ja palautumistukivälineestä. Arvioinnit kuitenkin osoittavat, että matalan osaamistason työntekijöiden osaamisen kehittämisen tiellä on edelleen monia esteitä, mikä heikentää kohdennettujen ohjelmien, kuten osaamisen kehittämiseen tähtäävän investointisuunnitelman, vaikuttavuutta. Matalan osaamistason työntekijöiden osallistuminen koulutukseen on lisääntymässä, mutta on edelleen paljon vähäisempää kuin muiden työntekijöiden. He myös hyödyntävät ammattipätevyyteen johtavaa koulutusta yleensä vähäisemmässä määrin. Tämä viittaa siihen, että koulutusjärjestelmän yhtenä ensisijaisena tavoitteena olisi edelleen oltava sellaisten työmarkkinoille tulevien nuorten määrän lisääminen, joilla on riittävät perustaidot ja -pätevyys.

(31) Vaikka julkisten menojen kokonaismäärä ylittää OECD:n keskiarvon ja tulokset ovat hyviä, Ranskan koulutusjärjestelmälle tunnusomaista on heikosti suoriutuvien merkittävä osuus, minkä lisäksi sosioekonominen tausta on edelleen oppilaiden suoriutumista vahvasti ennustava tekijä. Erityisenä huolenaiheena on yhä alisuoriutuminen opinnoissa ja matematiikan taitojen epätasaisuus. Kansallisten ja kansainvälisten tutkimusten mukaan keskimääräinen matematiikan osaaminen on viimeksi kuluneiden 30 vuoden aikana heikentynyt Ranskassa tasaisesti. Perustaitojen hankkimisen tukemiseksi on toteutettu joitakin toimia, muun muassa laajennettu matematiikan ja ranskan kielen opettajien jatkokoulutusta vuodesta 2019 ja lisätty tunnin mittainen matematiikan ja ranskan kielen tukimoduuli ylemmän perusasteen ja keskiasteen ensimmäiseen kouluvuoteen lukuvuodesta 2023–24 alkaen. Suunniteltu heikommassa asemassa olevien julkisten esikoulujen ja alemman perusasteen

ensimmäisten ja ylempien luokkien luokkakokojen puolittaminen on saatu lähes toteutettua, ja parhaillaan arvioidaan kyseisten 300 000 oppilaan oppimistuloksiin kohdistuvia pitkän aikavälin vaikutuksia. Hanke ei kuitenkaan hyödytä merkittää osaa heikommassa asemassa olevista oppilaista, jotka jäävät sen painopistealueiden ulkopuolelle. Investoinneista ja edistymisestä huolimatta myös vammaisten oppilaiden ja opiskelijoiden yleiseen koulutusjärjestelmään pääsyyn liittyy edelleen haasteita.

(32) Ranska jatkoi vuonna 2022 investointeja oppisopimusjärjestelmään ja muihin työssäoppimisvaihtoehtoihin, kuten ammatillisen koulutuksen uudistamiseen ylemmän perusasteen ja keskiasteen oppilaitoksissa. Näistä toimenpiteistä voi syntyä myönteisiä tuloksia, mutta niiden vaikutukset eivät ole vielä näkyvissä ja ne edellyttäisivät alan ammattilaisten ja opettajien laajempaa osallistumista ohjelmien suunnitteluun. Huolimatta toimenpiteistä opetusolosuhteiden parantamiseksi, kuten opettajien palkkojen korottamisesta, huolta herättävät edelleen opettajan ammatin houkuttelevuus ja sopimussuhteisen henkilöstön suuri osuus. Heillä on usein heikompi pätevyys ja kokemus kuin vakituisella henkilöstöllä eikä heille tarjota riittävästi koulutusmahdollisuuksia. Opettajien määrä opiskelijoita kohden on edelleen EU:n korkeimpia.

(33) Ranskan energialähteiden yhdistelmä ei ole yhtä riippuvainen fossiilisista polttoaineista kuin muiden EU-maiden, vaikka se onkin edelleen riippuvainen fossiilisten polttoaineiden tuonnista. Maakaasun kulutus on vähentynyt Ranskassa 16 prosenttia elokuun 2022 ja maaliskuun 2023 välisenä aikana, kun sitä verrataan keskimääräiseen kaasunkulutukseen samalla ajanjaksolla edeltävien viiden vuoden aikana. Tämä ylittää 15 prosentin vähennystavoitteen. Ranska voi jatkaa kaasun kysynnän tilapäiseen vähentämiseen tähtääviä toimia 31 päivään maaliskuuta 2024 saakka[26]. Ranskan on nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa ja energian korkeiden hintojen vuoksi myös entistä kiireellisemmin tehostettava toimiaan kansallisessa energia- ja ilmastosuunnitelmassa asetettujen uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi. Uusiutuvan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta on 19,1 prosenttia, joten Ranska ei saavuttanut vuodeksi 2020 asetettua uusiutuvia energialähteitä koskevaa 23 prosentin tavoitettaan. Se ei myöskään ole saavuttamassa vuodeksi 2030 asetettua uusiutuvaa energiaa koskevaa tavoitettaan, ja se on jäänyt jälkeen uusiutuvan energian käyttöönotossa erityisesti sähköntuotannon ja lämmityksen osalta. Uusiutuvien energialähteiden, kuten aurinko- ja tuulienergian, nopea käyttöönotto edistäisi Ranskan energiaturvallisuutta ja energiatarjonnan monipuolistamista, kun fossiilisten polttoaineiden käyttö vähenisi. Uusiutuvien energialähteiden alhainen käyttöönottoaste selittyy lupien saamiseen liittyvillä hitailla ja monimutkaisilla hallinnollisilla menettelyillä. Kaikkien teknologioiden (sekä maa- ja merituulivoiman että aurinkoenergian) lupamenettelyjen hitaus liittyy hankkeilta puuttuvaan poliittiseen tukeen, riittämättömään suunnitteluun sekä lupamenettelyjen pituuteen ja monimutkaisuuteen. Myös yleisen hyväksynnän saaminen ja oikeudelliset haasteet aiheuttavat epävarmuutta investoijille ja rakennuttajille. Lupaprosessia voitaisiin nopeuttaa osoittamalla lisää henkilöstöä ja taloudellisia resursseja alueellisella tasolla toimivalle keskushallinnolle sekä asiaankuuluville viranomaisille ja verkonhaltijoille. Avainasemassa uusiutuvia energialähteitä koskevien hankkeiden toteutumisen varmistamisessa ovat myös maankäytön suunnittelumenettelyjen parantaminen ja tarjouskilpailumenettelyjen nopeuttaminen. Ranska hyväksyi vuonna 2023 uusiutuvan

[26] Neuvoston asetus (EU) 2022/1369 ja neuvoston asetus (EU) 2023/706.

energian tuotannon vauhdittamista koskevan lain, jossa tunnustetaan tarve kehittää uusiutuvaa lämpöä ja kaasua merkittävässä määrin ja lisätä uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön osuutta, jotta voidaan vastata erilaisten käyttötarkoitusten sähköistämistä koskeviin kasvaviin tarpeisiin. Jos laki pannaan asianmukaisesti täytäntöön, se voisi nopeuttaa uusiutuviin energialähteisiin liittyvien hankkeiden käynnistymistä. Tämä voisi viedä Ranskan kehityspolulle kohti vuodeksi 2030 asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

(34) Jotta Ranska saavuttaisi vuodeksi 2020 asetetun 10 prosentin yhteenliitäntäasteen tavoitteen, on ratkaisevan tärkeää tukea edelleen rajat ylittäviä (kehitteillä tai suunnitteilla olevia) sähkönsiirtoyhteyksiä, jotta suuri osa uusiutuvista energialähteistä voidaan integroida. Aikaistamalla investointeja sekä kotimaiseen että rajat ylittävään energiainfrastruktuuriin voidaan osaltaan vähentää riippuvuutta fossiilisista polttoaineista ja erityisesti Venäjältä tuotavasta kaasusta. Uusissa infrastruktuuri- ja verkkoinvestoinneissa suositellaan ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon tulevaisuuden vaatimukset, jotta pitkän aikavälin kestävyys voidaan mahdollistaa muuttamalla infrastruktuuri ja verkot tulevaisuudessa kestäviä polttoaineita hyödyntäviksi. Yhteenliitännät ovat ratkaisevan tärkeitä energian sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan kannalta, sillä ne yhdistävät resursseja yleisen toimitusvarmuuden saavuttamiseksi.

(35) Ranskan elpymis- ja palautumissuunnitelma sisältää suuria rakennusten perusparannushankkeita, jotka koskevat sosiaalisia vuokra-asuntoja ja yksittäisiä asuntoja sekä julkisia rakennuksia ja pienyrityksiä. Asuinrakennusten peruskorjauksen osalta useimmissa hankkeissa on keskitytty yksivaiheisiin toteutuksiin, mikä on johtanut peruskorjausten jäämiseen rajallisiksi. Vuoden 2022 alkupuoliskolla vain 27 prosenttia hankkeista sisälsi vähintään kaksi peruskorjausvaihetta ja vain 5 prosenttia oli kokonaisperuskorjauksia. Laajoilla perusparannuksilla voisi olla merkittävä vaikutus rakennusalan energiankulutuksen vähentämiseen. Lisäksi tehostamalla toimia julkisten ja yksityisten investointien suuntaamiseksi siten, että autetaan pienituloisia kotitalouksia kunnostamaan energiatehokkuudeltaan heikoimpia rakennuksia ja rakennuskantaa, voitaisiin edistää 5,2 miljoonan kaikkein energiatehottomimman asunnon (asunnot, joiden energiatehokkuusluokka on F tai G) poistumista käytöstä vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2021 hyväksytyllä ilmastotoimia ja palautumiskykyä koskevalla lailla otettiin käyttöön useita toimenpiteitä, joilla luodaan kannustimia rakennusten laajamittaiselle peruskorjaukselle, muun muassa kiellettiin vuodesta 2025 alkaen vuokra-asunnot, joiden energiatehokkuusluokka on G, vuodesta 2028 alkaen F-luokan vuokra-asunnot ja vuodesta 2034 alkaen E-luokan vuokra-asunnot. Merkittävämpien energiatehokkuushyötyjen aikaansaamiseksi voitaisiin parantaa politiikkakehystä siten, että kannustettaisiin pitkälle meneviin perusparannuksiin ja autettaisiin Ranskaa lisäämään edelleen rakennuskantansa energiatehokkuutta, erityisenä painopisteenä pienituloiset kotitaloudet.

(36) Ranskan osuus EU:n kaikista riskipääomasijoituksista ilmastoteknologian alan startup-yrityksiin ja nopeasti kasvaviin yrityksiin on lähes 11 prosenttia. Suuresta julkisesta tuesta huolimatta vain 29 prosenttia ranskalaisista pienistä yrityksistä on sijoittanut yli 1 prosentin liikevaihdostaan resurssitehokkuuden saavuttamiseen (EU:n keskiarvo 40 %). Puhtaaseen teknologiaan perustuvan valmistuksen hankkeiden toteuttajille aiheutuu suuri hallinnollinen rasitus, pitkiä menettelyjä sekä oikeudenkäyntiriskejä. Teollisuushankkeen kohdalla rakennusluvan ja ympäristöluvan saaminen ja julkisen tutkintaprosessin toteuttaminen vievät keskimäärin 17 kuukautta. Menettelyn

eteneminen seisahtuu vaiheissa, joissa hankkeen toteuttajan on odotettava vastauksia eri elimiltä (hallinto-oikeus, ympäristöviranomaisen lausunto, julkisen tutkijan raportti). Lisäksi suurista teollisuushankkeista on järjestettävä julkinen kuuleminen. Tämä menettely saattaa kestää vähintään kuusi kuukautta, mikä jatkaa rakennusluvan ja ympäristöluvan saamiseen ja julkisen tutkinnan suorittamiseen kuluvaa aikaa. Investointihankkeista voidaan myös käynnistää oikeudenkäyntejä, jotka saattavat kestää useita vuosia ja johtaa hankkeiden hylkäämiseen. Vaikka lupamenettelyt ovat välttämättömiä pakottavien julkisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi, niitä olisi yksinkertaistettava ja nopeutettava puhtaaseen teknologiaan perustuvan valmistuksen hankkeiden kohdalla. Aikaa voitaisiin säästää käynnistämällä hallinnollisia menettelyjä rinnakkain ja ehdottamalla käyttövalmiiden teollisuusalueiden hyödyntämistä.

(37) Vihreän siirtymän kannalta keskeisten alojen ja ammattien työvoimapula ja osaamisvaje, muun muassa valmistusteollisuudessa sekä nettonollateknologioiden käyttöönotossa ja ylläpidossa, aiheuttavat pullonkauloja nettonollatalouteen siirtymisessä. Avainasemassa osaamisvajeen vähentämisessä ja työmarkkinoille pääsyn ja työvoiman uudelleenkohdentamisen edistämisessä ovat korkealaatuiset koulutusjärjestelmät, jotka vastaavat työmarkkinoiden muuttuviin tarpeisiin, sekä kohdennetut täydennys- ja uudelleenkoulutustoimenpiteet. Hyödynnettävissä olevan työvoiman saamiseksi käyttöön näiden toimenpiteiden on oltava erityisesti sellaisten henkilöiden, alojen ja alueiden ulottuvilla, joihin vihreä siirtymä eniten vaikuttaa. Ranskassa raportoitiin vuonna 2022 työvoimapulasta useissa ammateissa, joissa tarvitaan vihreän siirtymän edellyttämää erityisosaamista tai -asiantuntemusta. Näitä olivat muun muassa rakentamisen asiantuntijat, voimalaitosten prosessinhoitajat ja tekniikan erityisasiantuntijat.

(38) Neuvosto on tutkinut vuoden 2022 vakausohjelman komission tekemän arvioinnin perusteella, ja sen lausunto[27] ilmenee jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1.

(39) Koska euroalueen jäsenvaltioiden taloudet ovat tiiviisti yhteydessä toisiinsa ja koska ne myötävaikuttavat yhdessä talous- ja rahaliiton toimintaan, neuvosto on suosittanut, että euroalueen jäsenvaltiot ryhtyvät – myös elpymis- ja palautumissuunnitelmiensa kautta – toimiin, joiden avulla ne i) säilyttävät velkakestävyyden ja pidättäytyvät laaja-alaisesta kokonaiskysynnän tukemisesta vuonna 2023, kohdentavat korkeiden energian hintojen vaikutuksen lieventämiseksi toteutettavat finanssipoliittiset toimenpiteet paremmin ja selvittävät asianmukaisia tapoja lopettaa tuki energian hintapaineiden vähentyessä, ii) pitävät julkisten investointien määrän suurena ja edistävät yksityisiä investointeja, joilla tuetaan vihreää ja digitaalista siirtymää, iii) tukevat palkkakehitystä, joka lieventää ostovoiman heikkenemistä, rajoittaen samalla kerrannaisvaikutuksia inflaatioon, parantavat edelleen aktiivista työvoimapolitiikkaa ja korjaavat osaamisvajeita, iv) parantavat liiketoimintaympäristöä ja varmistavat, että yrityksille annettava energiatuki on kustannustehokasta, väliaikaista ja suunnattu elinkelpoisille yrityksille ja että sillä ylläpidetään kannustimia vihreään siirtymään ja v) säilyttävät makrotalouden vakauden ja seuraavat riskejä sekä jatkavat samalla työtä pankkiunionin viimeistelemiseksi. Ranskan osalta suosituksilla 1, 2, 3 ja 4 myötävaikutetaan ensimmäisen, toisen, kolmannen ja neljännen euroalueelle annetun suosituksen täytäntöönpanoon.

[27] Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 5 artiklan 2 kohdan ja 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(40) Neuvosto on tutkinut vuoden 2023 kansallisen uudistusohjelman ja vuoden 2023 vakausohjelman komission suorittaman perusteellisen tarkastelun sekä tämän arvioinnin perusteella. Asetuksen (EU) N:o 1176/2011 6 artiklan nojalla annetut neuvoston suositukset ilmenevät jäljempänä esitettävästä suosituksesta 1. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla toimenpiteillä autetaan korjaamaan haavoittuvuuksia, jotka liittyvät suureen julkiseen velkaan ja heikkoon kilpailukykyyn ja tuottavuuden vähäiseen kasvuun. Suositukset 2 ja 3 edistävät suosituksen 1 noudattamista. Suosituksessa 1 tarkoitetuilla toimenpiteillä myötävaikutetaan sekä epätasapainojen korjaamiseen että euroalueelle annettujen suositusten täytäntöönpanoon johdanto-osan 39 kappaleen mukaisesti,

SUOSITTAA, että Ranska toteuttaa vuosina 2023 ja 2024 toimia, joilla se

1. purkaa voimassa olevat energiatukitoimenpiteet vuoden 2023 loppuun mennessä ja käyttää saatavat säästöt julkisen talouden alijäämän supistamiseen; jos energian hintojen uusi kallistuminen edellyttää tukitoimenpiteitä, varmistaa, että toimenpiteet kohdennetaan haavoittuvassa asemassa olevien kotitalouksien ja yritysten suojelemiseen, että julkisella taloudella on toimenpiteisiin varaa ja että kannustimet energiansäästöön säilyvät;

   varmistaa finanssipolitiikan maltillisuuden erityisesti rajoittamalla kansallisesti rahoitettujen nettomääräisten perusmenojen nimelliskasvun vuonna 2024 enintään 2,3 prosenttiin;

   jatkaa kansallisesti rahoitettuja julkisia investointeja ja varmistaa elpymis- ja palautumistukivälineen avustusten ja muiden EU:n varojen tuloksellisen käytön erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän edistämiseksi;

   noudattaa vuoden 2024 jälkeen edelleen asteittaiseen ja kestävään vakauttamiseen tähtäävää julkisen talouden keskipitkän aikavälin strategiaa yhdistettynä investointeihin ja uudistuksiin, joilla edistetään voimakkaampaa kestävää kasvua, jotta saavutetaan maltillinen julkisen talouden keskipitkän aikavälin rahoitusasema;

   parantaa edelleen perusedellytyksiä investointien ja innovoinnin helpottamiseksi;

2. jatkaa elpymis- ja palautumissuunnitelmansa vakaata täytäntöönpanoa ja viimeistelee ripeästi lisäyksen ja REPowerEU-luvun, jotta sen täytäntöönpano voidaan aloittaa nopeasti; jatkaa koheesiopolitiikan ohjelmien nopeaa täytäntöönpanoa, joka täydentää elpymis- ja palautumissuunnitelmaa ja luo sen kanssa synergiaa;

3. vastaa osaamisvajeeseen erityisesti tarjoamalla uusia työssäoppimisvaihtoehtoja ja lisäämällä perustaidot hallitsevien henkilöiden osuutta; mukauttaa resursseja ja menetelmiä muita heikommassa asemassa olevien opiskelijoiden ja koulujen tarpeisiin, jotta koulutusjärjestelmästä tulisi tasapuolisempi ja osallistavampi; parantaa opettajien työoloja sekä perus- ja täydennyskoulutusta;

4. vähentää yleistä riippuvuutta fossiilisista polttoaineista; nopeuttaa uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa siten, että keskitytään erityisesti tuuli-, aurinko- ja geotermisiin lähteisiin sekä biokaasuun, myös pienimuotoisen uusiutuvan energian tuotannon välityksellä ja edistämällä itse tuotetun energian kollektiivista kulutusta, ja edistää niihin liittyvää varastointiteknologiaa lisäämällä julkisia investointeja, helpottamalla yksityisiä investointeja ja puuttumalla lupamenettelyjen pullonkauloihin; parantaa edelleen sähkön siirto- ja jakeluverkkoja ja lisää rajat ylittävien sähköverkkojen yhteenliitäntöjä; parantaa edelleen toimintapoliittista kehystä, jolla kannustetaan rakennusten pitkälle menevään perusparannukseen ja lämmitysjärjestelmien hiilestä irtautumiseen siten, että keskitytään erityisesti

pienituloisiin kotitalouksiin ja rakennuskantaan, jonka energiatehokkuus on alhaisin; luo sääntely-ympäristön, jolla tuetaan investointien lisäämistä puhtaaseen teknologiaan perustuvaan valmistukseen muun muassa yksinkertaistamalla ja nopeuttamalla lupamenettelyjä; lisää panostusta politiikkatoimiin, joiden tarkoituksena on vihreän siirtymän edellyttämän osaamisen tuottaminen ja hankkiminen.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja